

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 lutego 2022 roku

Sąd Rejonowy w Kole III Wydział Rodzinny i Nieletnich

w składzie następującym:

Przewodniczący: sędzia Agnieszka Skiera-Bilska

Protokolant: sekr. sąd. Patrycja Tomasik

po rozpoznaniu w dniu 23 lutego 2022 roku w Kole

na rozprawie

sprawy z powództwa małoletniej W. B. reprezentowanej przez matkę E. B.

przeciwko M. B. (1) i R. B.

o alimenty

I. Zasądza od pozwanego M. B. (1) na rzecz małoletniej wnuczki W. B., ur. (...) w K., alimenty w kwocie po 400,00 zł (czterysta złotych) miesięcznie, płatnych do dnia 15 – go każdego miesiąca z góry wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w płatności którejkolwiek z rat, płatnych do rąk matki małoletniej E. B., poczynając od dnia 23 września 2020 roku.

II. Oddala powództwo w pozostałym zakresie.

III. Zasądza od pozwanego M. B. (1) na rzecz adw. W. K. kwotę 900,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

IV. Przyznaje od Skarbu Państwa na rzecz adw. W. K. kwotę 1.107,00 zł (w tym VAT) tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu.

V. Nakazuje ściągnąć od pozwanego M. B. (1) na rzecz Skarbu Państwa kwotę 400,00 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych, a w pozostałym zakresie nieuiszczonymi kosztami sądowymi obciąża Skarb Państwa.

VI. Wyrokowi w punkcie I. nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

Sędzia Agnieszka Skiera-Bilska

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 23 września 2020 r. (data wpływu do tut. Sądu) małoletnia powódka W. B. reprezentowana przez matkę E. B. wniosła o zasądzenie od pozwanego M. B. (1) na swoją rzecz alimentów w kwocie 425 zł miesięcznie oraz o zasądzenie od pozwanej R. B. na swoją rzecz alimentów w kwocie 425 zł miesięcznie. W uzasadnieniu pozwu podniesiono, że małoletnia powódka jest córką M. B. (2). Sąd Okręgowy w Koninie wyrokiem z dnia 9 grudnia 2019 r. w sprawie I C 1158/18 zasądził od ojca małoletniej W. na jej rzecz alimenty w kwocie 600 zł miesięcznie. Dotychczas M. B. (2) nie wywiązał się z ciążącego na nim obowiązku alimentacyjnego. W związku z tym, powstaje obowiązek

alimentacyjny pozwanych, jako zobowiązanych w dalszej kolejności. Pozwani są bowiem rodzicami M. B. (2), a tym samym dziadkami małoletniej powódki.

Pozwana R. B. w odpowiedzi na pozew z dnia 17 grudnia 2020 r. wniosła o oddalenie powództwa. W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew wskazano, iż obowiązek utrzymania i wychowania dziecka ciąży przede wszystkim na rodzicach dziecka. W przypadku, kiedy jedno z rodziców nie żyje lub nie jest w stanie samemu zaspokoić potrzeb dziecka, obowiązek ten w całości spocznie na drugim z rodziców. Poza tym, obowiązek alimentacyjny dziadków na rzecz wnuków ma rację bytu tylko wtedy, kiedy wnuk znajduje się w niedostatku. W ocenie R. B., małoletnia W. nie żyje w niedostatku, zaś jej potrzeby są zaspokojone. Nie ma zatem ustawowych przesłanek, aby obciążać obowiązkiem alimentacyjnym pozwaną jako babcię w sytuacji, gdy nie znajduje się w dobrej sytuacji materialnej, a wręcz potrzeby R. B. oraz jej córki nie są zaspokojone.

Pozwany M. B. (1) w odpowiedzi na pozew z dnia 5 marca 2021 r. wniósł o oddalenie powództwa w całości, zarazem podnosząc, iż nie ziściły się jakiegokolwiek przesłanki uzasadniające nałożenie na niego obowiązku alimentacyjnego w zakresie świadczeń na rzecz małoletniej powódki, skoro posiada ustalonych i niepozbawionych możliwości zarobkowania rodziców.

W piśmie z dnia 23 kwietnia 2021 r. małoletnia powódka W. B. sprecyzowała żądanie pozwu w ten sposób, że wniosła o zasądzenie od pozwanego M. B. (1) na swoją rzecz renty alimentacyjnej w kwocie 400 zł miesięcznie, począwszy od dnia wniesienia pozwu. Ponadto, wniosła o zasądzenie od pozwanej R. B. na swoją rzecz renty alimentacyjnej w kwocie 150 zł miesięcznie, począwszy od dnia wniesienia pozwu.

Na terminie rozprawy w dniu 28 kwietnia 2021 r. pozwana R. B. wskazała, iż nie jest w stanie uznać żądanej kwoty.

Pismem z dnia 12 sierpnia 2021 r. małoletnia powódka rozszerzyła żądanie pozwu, wnosząc o zasądzenie od pozwanego M. B. (1) na jej rzecz renty alimentacyjnej w kwocie 450 zł miesięcznie, począwszy od dnia wniesienia pozwu.

Stanowiska stron nie uległy zmianie w dalszym toku postępowania.

Sąd ustalił, co następuje:

Małoletnia W. B. urodzona w dniu (...) jest dzieckiem M. B. (2) i E. B..

Wyrokiem zaocznym z dnia 9 grudnia 2019 r. Sąd Okręgowy w Koninie w sprawie I C 1158/18 rozwiązał przez rozwód małżeństwo rodziców małoletniej powódki. Ponadto, Sąd

zasądził od M. B. (2) na rzecz małoletniej córki W. B. alimenty w kwocie po 600 zł miesięcznie, począwszy od dnia prawomocności wyroku, w miejsce alimentów zasądzonych wyrokiem zaocznym Sądu Rejonowego w Kole z dnia 22 lipca 2014 r. w sprawie III RC 172/14. Powyższy wyrok rozwodowy uprawomocnił się w dniu 28 grudnia 2019 r.

M. B. (2) nie wywiązuje się z ww. obowiązku alimentacyjnego. Poza tym, nie utrzymuje kontaktu z córką. Egzekucja alimentów prowadzona przeciwko M. B. (2) przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Kole B. M. w sprawie Kmp 48/14 jest bezskuteczna. Zadłużenie na dzień 6 listopada 2020 r. ojca małoletniej z tytułu egzekucji alimentów stanowi kwotę ponad 26.931 zł na rzecz funduszu alimentacyjnego i ponad 10.779 zł na rzecz małoletniej wierzycielki.

Decyzją Wójta Gminy w O. z dnia 16 października 2019 r. przyznano na małoletnią powódkę W. B. świadczenie z funduszu alimentacyjnego w kwocie 400 zł miesięcznie na okres od dnia 1 października 2019 r. do dnia 30 września 2020 r.

Następnie decyzją z dnia 13 marca 2020 r. zmieniono ww. decyzję Wójta Gminy w O. z dnia 16 października 2019 r. w ten sposób, iż przyznano świadczenie z funduszu alimentacyjnego na rzecz W. B. na okres od dnia 28

grudnia 2019 r. do dnia 29 lutego 2020 r. w kwocie 500 zł miesięcznie. Z uwagi na to, przysługiwało wyrównanie świadczenia alimentacyjnego za miesiące grudzień 2019 r. oraz styczeń i luty 2020 r. w kwocie 212,90 zł. Nadto, ww. decyzją uchylono z dniem 1 marca 2020 r. świadczenie z funduszu alimentacyjnego przyznane na W. B. z powodu przekroczenia kryterium dochodowego w związku z podjęciem zatrudnienia przez jej matkę E. B.. Z kolei decyzją z dnia 3 grudnia 2020 r. zostało przyznane świadczenie z funduszu alimentacyjnego na małoletnią powódkę w kwocie 269,43 zł miesięcznie na okres od dnia 1 listopada 2020 r. do dnia 30 września 2021 r. Powyższa decyzja została zmieniona decyzją z dnia 12 sierpnia 2021 r. w ten sposób, że na W. B. zostało przyznane świadczenie z funduszu alimentacyjnego w kwocie 500 zł miesięcznie na okres od dnia 1 sierpnia 2021 r. do dnia 30 września 2021 r.

Dowód: kopia odpisu wyroku zaocznego Sądu Okręgowego w Koninie z dnia 9 grudnia 2019 r. w sprawie I C 1158/18 (k.5); decyzja Gminnego Ośrodka Pomocy (...) w O. z dnia 13 marca 2020 r. (k.11); kopia odpisu skróconego aktu urodzenia (k.12); zaświadczenie o dokonanych wpłatach z dnia 11 grudnia 2020 r. w sprawie Kmp 48/14 (k.35); decyzja z dnia 16 października 2019 r. (k.112-113 akt Kmp 48/14 Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Kole B. M.); zaświadczenie o bezskuteczności egzekucji alimentów z dnia 6 listopada 2020 r. (k.138 akt Kmp 48/14 Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Kole B. M.); decyzja z dnia 3 grudnia 2020 r. (k.139-140 akt Kmp 48/14 Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Kole B. M.); decyzja z dnia 12 sierpnia 2021 r. (k.172 akt Kmp 48/14 Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Kole B. M.); wyrok zaoczny Sądu Okręgowego w Koninie z dnia 9 grudnia 2019 r. w sprawie I C 1158/18 (k.76 akt I C 1158/18 Sądu Okręgowego w Koninie); zeznania matki małoletniej powódki E. B. (e-protokół (...):03:10 – 00:08:03 oraz 00:08:12 – 00:15:54, k.82-82v)

Małoletnia powódka W. B. ma obecnie ukończone 9 lat. Wyprawka szkolna dla małoletniej w roku szkolnym 2020/2021 stanowiła wydatek 1.200 zł, natomiast koszt zakupu dla niej odzieży i obuwia wynosi 500/600 zł co 2/3 miesiące. Małoletnia W. zamieszkuje wraz z matką i dziadkami macierzystymi. Małoletnia powódka ma niską odporność i przez to częściej choruje. W. B. jest leczona w ramach ubezpieczenia NFZ. E. B. na zakup leków i suplementów na odporność dla córki przeznaczają 300 zł miesięcznie. Ponadto, małoletnia powódka pozostaje pod opieką dietetyka, u którego pierwsza wizyta kosztowała 300 zł, a odpłatność za kolejne wizyty wynosi 100 zł miesięcznie. W. wymaga stosowania specjalnej diety wysokobiałkowej, lekkostrawnej zgodnie z zaleceniami dietetyka.

Ojciec małoletniej powódki nie uczestniczy w jej wychowaniu. Dziadkowie ojczyści – pozwani - nie wspierają matki małoletniej W. ani nie utrzymują z wnuczką kontaktu.

Dowód: zeznania matki małoletniej powódki E. B. (e-protokół (...):03:10 – 00:08:03 oraz 00:08:12 – 00:15:54, k.82-82v)

Matka małoletniej powódki E. B. prowadzi gospodarstwo domowe z córką i swoimi rodzicami, przy czym ojciec E. B. pracuje za granicą, zaś jej matka pozostaje na jego utrzymaniu. W związku z tym E. B. partycypowała w rachunkach oraz kupowała środki do higieny i pielęgnacji. Ojciec E. B. dokonał remontu dachu i z tego względu zaczęła opłacać w całości rachunki za prąd w kwocie 200 zł co dwa miesiące, za wodę w kwocie 60 zł co 3 miesiące. Matka małoletniej powódki ponosiła koszt zakupu butli gazowej w kwocie 50 zł na miesiąc. Na zakup opału (drzewo i węgiel) matka małoletniej powódki wydatkowała z kolei kwotę rzędu 300 zł – 500 zł na sezon. E. B. reguluje też przypadającą na nią i córkę opłatę za odpady w kwocie 100 zł co trzy miesiące. Matka małoletniej powódki nie posiada kredytów ani innych zobowiązań. E. B. nie jest też właścicielką nieruchomości.

Dowód: zaświadczenie Urzędu Gminy w O. z dnia 20 stycznia 2021 r. (k.59); oświadczenie o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania z dnia 1 lutego 2021 r. (k.61-62); zeznania matki małoletniej powódki E. B. (e-protokół (...):03:10 – 00:08:03 oraz 00:08:12 – 00:15:54, k.82-82v)

E. B. z tytułu wykonywania umowy zlecenia na rzecz Gminnego Ośrodka Pomocy (...) w O. osiągnęła zarobki w 2020 r. w: styczniu – 2.448 zł brutto (1.849,85 zł netto); lutym – 2.992 zł brutto (2.261,14 zł netto); marcu – 2.040 zł brutto (1.541,37 zł netto); kwietniu – 2.006 zł brutto (1.515,91 zł netto); maju – 2.856 zł brutto (2.158,31 zł netto); czerwcu – 2.516 zł brutto (1.900,76 zł netto); lipcu, sierpniu, wrześniu, październiku – każdorazowo po 2.618 zł brutto (1.978,12

zł netto); listopadzie – 2.142 zł brutto (1.618,74 zł netto); grudniu – 2.618 zł brutto (1.978,12 zł netto). Natomiast w 2021 r. matka małoletniej powódki osiągnęła z ww. tytułu zarobki w: styczniu – 2.433,90 zł brutto (1.839,45 zł netto).

Dowód: zaświadczenia o zarobkach z dnia 2 listopada 2020 r. (k.13) oraz z dnia 29 stycznia 2021 r. (k.60); zeznania matki małoletniej powódki E. B. (e-protokół (...):03:10 – 00:08:03 oraz 00:08:12 – 00:15:54, k.82-82v)

Matka małoletniej powódki miała przyznane świadczenie wychowawcze tzw. 500+ na córkę na okres od dnia 1 lipca 2019 r. do dnia 31 maja 2021 r.

E. B. w 2019 r. zostało przyznane na małoletnią W. jednorazowe świadczenie z programu (...) w kwocie 300 zł.

Na mocy decyzji Gminnego Ośrodka Pomocy (...) w O. z dnia 24 marca 2020 r. przyznano E. B. zasiłek celowy specjalny z przeznaczeniem na częściowe pokrycie kosztów zakupu żywności w kwocie 200 zł.

Dowód: informacja o przyznaniu świadczenia wychowawczego z dnia 6 września 2019 r. (k.10); decyzja Gminnego Ośrodka Pomocy (...) w O. z dnia 24 marca 2020 r. (k.14-16); informacja o przyznaniu świadczenia (...) z dnia 21 sierpnia 2019 r. (k.21);

E. B. w październiku/listopadzie 2021 r. była za granicą, gdzie pracowała przy zbiorze pieczarek i w związku z tym osiągnęła zarobek w kwocie około 3.000 zł za dwa miesiące. Matka małoletniej powódki obecnie nie jest zarejestrowana w urzędzie pracy.

Dowód: uzupełniające zeznania matki małoletniej powódki E. B. (e-protokół (...):34:42 – 00:47:10, k.154-154v)

Obecnie Powiatowy Urząd Pracy w K. dysponuje ofertą pracy dla kobiet na stanowisku kasjer – sprzedawca/magazynier, przy czym jest to praca w wymiarze 1/2 etatu za wynagrodzeniem w kwocie 1.505 zł brutto. Powiatowy Urząd Pracy w K. aktualnie nie dysponuje typowo ofertami pracy dla kobiet, w zawodzie ogrodnik bądź ofertami bez wykształcenia, z doświadczeniem i bez doświadczenia. Reszta propozycji pracy dla kobiet zawiera wymóg posiadania konkretnych kwalifikacji zawodowych, wykształcenia oraz doświadczenia zawodowego.

Dowód: pismo Powiatowego Urzędu Pracy w K. z dnia 21 stycznia 2022 r. (k.156)

Pozwana R. B. zamieszkuje z pełnoletnią córką i bratem u swojej siostry, gdzie zajmują dół domu. Brat pozwanej boryka się z problemami zdrowotnymi. W okresie letnim dorabia u ogrodnika. Została mu zabrana renta chorobowa. Opał kupowany jest przez nich wspólnie, przy czym pozwana kupowała od 3 do 4 ton na rok po 600 zł za tonę oraz drewno i na ten cel zaciągała pożyczkę w zakładzie pracy. Pozwana R. B. od sierpnia 2020 r. samodzielnie opłaca rachunki, z tym, że za energię elektryczną w kwocie 120 zł za 2 miesiące, za odpady (za 3 osoby) w kwocie po 17 zł od osoby na jeden miesiąc, za wodę w kwocie 60/70 zł za 3 miesiące. Poza tym pozwana kupuje butlę z gazem za 50 zł. Poności koszt zakupu żywności, a także środków czystości. Córka pozwanej, z którą wspólnie zamieszkuje otrzymuje od pozwanego alimenty w kwocie 200 zł. Pozwana R. B. nie posiada majątku ani nieruchomości. Spłaca kredyt za telefon, którego rata wynosi 96 zł.

Dowód: potwierdzenie wpłaty (k.43); pokwitowania (k.44-45); paragony fiskalne (k.48-49); potwierdzenie operacji (k.54); zeznania pozwanej R. B. (e-protokół (...):15:54 – 00:31:03, k.82v-83)

Pozwana R. B. jest zatrudniona w Spółdzielni Mieszkaniowej w K. w charakterze sprzątacza posesji na czas nieokreślony. Pozwana w 2019 r. z tytułu tego zatrudnienia osiągnęła wynagrodzenie brutto w: grudniu – 2.783,62 zł. Natomiast jej wynagrodzenie brutto w 2020 r. wyniosło w: styczniu, lutym, marcu, kwietniu każdorazowo po – 3.126,50 zł; maju – 3.176,13 zł; czerwcu, lipcu, sierpniu, wrześniu, październiku, listopadzie i grudniu – każdorazowo po 3.126,50 zł. Ponadto w miesiącu styczniu 2020 r. pozwanej została wypłacona nagroda jubileuszowa w kwocie 7.856,25 zł. Z kolei w 2021 r. R. B. uzyskała wynagrodzenie brutto w: styczniu – 3.695,47 zł, lutym – 3.388 zł, marcu – 3.283,75 zł, kwietniu – 3.333,43 zł, maju, czerwcu, lipcu, sierpniu i wrześniu każdorazowo po 3.283,75 zł. Na

wynagrodzenie brutto pozwanej składają się w zależności od miesiąca: płaca zasadnicza, premia, dodatek stażowy, wynagrodzenie za urlop, dodatek za tereny zielone, dodatek za nadgodziny.

Pozwana w 2020 r. osiągnęła dochód brutto w kwocie 41.481 zł, zaś jej dochód (po pomniejszeniu o składki na ubezpieczenie społeczne i składki na ubezpieczenie zdrowotne oraz podatek należny) wyniósł 32.355,07 zł.

Dowód: zaświadczenie o dochodach (k.42 i k.137); zaświadczenie o wysokości dochodu podatnika w podatku dochodowym od osób fizycznych z dnia 14 października 2021 r. (k.138); zeznania pozwanej R. B. (e-protokół (...):15:54 – 00:31:03, k.82v-83)

Pozwana R. B. ponosi koszty związane z dojazdami do pracy, tj. zakup paliwa. Spoczywają na niej też koszty utrzymania samochodu, w tym ubezpieczenie w kwocie 626 zł rocznie. W 2020 r. pozwana w związku z naprawą samochodu oraz wymianę oleju wydatkowała łącznie kwotę 514 zł. Natomiast na zakup akumulatora w 2020 r. przeznaczyła kwotę 190 zł.

Dowód: paragony fiskalne i faktura za paliwo (k.46-47); kopia paragonu fiskalnego za akumulator i karty gwarancyjnej (k.50); kopie paragonów fiskalnych za części samochodowe wraz z dokumentami WZ (k.51-52); polisa ubezpieczeń komunikacyjnych (k.53)

Pozwany M. B. (1) zatrudniony jest w firmie (...). KG R. (Niemcy) jako pracownik produkcji w oparciu o umowę o pracę na czas nieokreślony. W związku z tym otrzymuje wynagrodzenie w kwocie 9,19 euro brutto za godzinę. Z tytułu tego zatrudnienia w miesiącu marcu 2021 r. pozwany osiągnął wynagrodzenie w kwocie 1.852,18 euro netto.

Pozwany za mieszkanie w Niemczech płaci 250 euro miesięcznie i kwota ta obejmuje również należność za energię elektryczną (72 euro miesięcznie). Na zakup żywności przeznacza 250 euro. Za telewizję płaci 55 euro co kwartał, zaś za ubezpieczenie domu 60 euro na rok. Z kolei na utrzymanie samochodu wydatkuje 110 euro co trzy miesiące, a na podatek drogowy 293 euro rocznie. Zakup paliwa na dojazdy do pracy kosztuje pozwanego 40/50 euro miesięcznie. Pozwany M. B. (1) co dwa tygodnie wraca do Polski i wówczas ponosi koszty podróży w kwocie 220 euro w obydwie strony i do tego dochodzą opłaty za autostradę w Polsce. Pozwany spona również kredyt zaciągnięty w Niemczech na zakup domu w Polsce za kwotę 64.000 zł i z tego tytułu spona raty po 700 euro miesięcznie. Pozwany M. B. (1) poza tym kredytem nie posiada innych zobowiązań. Reguluje należność za prywatne ubezpieczenie w Polsce w kwocie 180 zł miesięcznie. Na pełnoletnią córkę łoży alimenty w kwocie po 220 zł miesięcznie. Ponosi też koszty związane z utrzymaniem domu w Polsce (opał, energia elektryczna, odpady, woda, nieczystości płynne) w kwocie 300/400 zł miesięcznie. Pozwany na terenie Niemiec zamieszkuje wraz z drugą żoną i razem robią zakupy jeden raz w tygodniu za kwotę 40/50 euro. Wspólnie z nimi zamieszkuje też syn M. B. (1) z pierwszego małżeństwa, który partycypuje w kosztach utrzymania mieszkania w Niemczech. Małżonka pozwanego pracuje z nim w jednej firmie zarabia około 1.400 – 1.500 euro na rękę. Podobne zarobki w tej samej firmie osiąga też syna pozwanego. Pozwany wraz z żoną i synem dojeżdża do pracy i razem ponoszą koszty z tym związane oraz koszty przejazdów do Polski. M. B. (1) posiada samochód, który zakupił 5 lat temu za kwotę 4.300 euro.

Dowód: umowa o pracę na czas nieokreślony wraz z tłumaczeniem (k.85-92); abrechnung der Brutto/Netto-B. (k.94); wyciąg z rachunku bankowego (k.95); zeznania pozwanego M. B. (1) (e-protokół (...):14:17 – 00:34:42, k.153v-154)

Postanowieniem z dnia 30 sierpnia 2021 r. Sąd udzielił zabezpieczenia i na czas trwania postępowania zobowiązał pozwanego M. B. (1) do łożenia na rzecz małoletniej wnuczki W. B. kwot po 450 zł miesięcznie, poczynając od dnia 12 sierpnia 2021 r. W pozostałym zakresie Sąd oddalił wnioski o zabezpieczenie. Na powyższe postanowienie zażalenie złożył pozwany M. B. (1), które zostało oddalone postanowieniem Sądu Rejonowego w Kole z dnia 29 października 2021 r.

Dowód: postanowienie z dnia 30 sierpnia 2021 r. (k.104); postanowienie Sądu odwoławczego z dnia 29 października 2021 r. (k.146)

Ojciec małoletniej powódki obecnie skończył odbywanie kary pozbawienia wolności za pobicie i pracuje dorywczo. Z tego tytułu osiąga zarobek w kwocie 1.200 zł. Jest w trakcie poszukiwania stałej pracy. W 2017 r. wyjeżdżał zarobkowo za granicę. Dotychczas nie pracował w oparciu o umowę o pracę. M. B. (2) zamieszkuje u matki, z której też pomocy korzysta, gdy zabraknie mu środków na utrzymanie. Nie posiada majątku ani zobowiązań kredytowych. Nadal nie reguluje alimentów na rzecz małoletniej córki.

Dowód: zeznania świadka M. B. (2) (e-protokół (...):02:10 – 00:10:39, k.153-153v)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wskazanych powyżej dowodów z dokumentów i zeznań świadka M. B. (2) oraz zeznań matki małoletniej powódki E. B., zeznań pozwanej R. B., jak również zeznań pozwanego M. B. (1), a ponadto na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach I C 1158/18 Sądu Okręgowego w Koninie oraz w aktach Kmp 48/14 Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Kole B. M..

Za polegające na prawdzie Sąd uznał zeznania świadka M. B. (2), albowiem były szczere i rzeczowe. Nie wniosły jednak nic istotnego do sprawy.

Sąd uznał za wiarygodne zeznania i zeznania uzupełniające matki małoletniej powódki E. B., albowiem były szczere, logiczne i rzeczowe. Sąd nie znalazł podstaw do kwestionowania ich mocy dowodowej.

Jako wiarygodne Sąd ocenił zeznania pozwanej R. B., albowiem były logiczne i rzeczowe, a ponadto znajdowały pokrycie w dokumentach złożonych przez pozwaną w poczet materiału dowodowego.

Na przyznanie im waloru wiarygodności zasługiwały zeznania pozwanego M. B. (1), gdyż były szczere i rzeczowe oraz korespondowały z przedłożonymi przez pozwanego dokumentami.

Sąd na podstawie art. 235² § 1 pkt 2 k.p.c. pominął w pozostałym zakresie, tj. odnośnie deklaracji ojca małoletniej powódki co do podjęcia się realizacji obowiązków alimentacyjnych wniosek o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka M. B. (2) jako nie mający znaczenia w niniejszej sprawie. Przede wszystkim, Sąd nie bazuje na deklaracjach, tym bardziej, że dotychczasowe zaległości alimentacyjne M. B. (2) czynią je wątpliwymi i podnoszonymi jedynie na potrzeby niniejszego postępowania.

Sąd zważył, co następuje:

Na gruncie niniejszej sprawy małoletnia powódka W. B. zastępowana przez przedstawiciela ustawowego, tj. matkę E. B. wносиła o zasądzenie alimentów subsydiarnych na swoją rzecz od dziadków ojczystych odpowiednio w kwocie 450 zł miesięcznie od pozwanego M. B. (1) oraz w kwocie 150 zł miesięcznie od pozwanej R. B..

Zgodnie z art. 128 k.r.o., obowiązek dostarczania środków utrzymania, a w miarę potrzeby także środków wychowania (obowiązek alimentacyjny) obciąża krewnych w linii prostej oraz rodzeństwo. Pokrewieństwo oznacza istnienie stosunku opartego na pochodzeniu od wspólnego przodka. Małoletnia powódka i pozwani są spokrewnieni, istnieje więc podstawa do dochodzenia przez nią środków utrzymania od pozwanej (babci ojczystej) oraz od pozwanego (dziadka ojczystego).

Obowiązujące przepisy Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego przewidują kolejność obowiązku alimentacyjnego. W myśl bowiem art. 129 § 1 k.r.o., obowiązek alimentacyjny obciąża zstępnych przed wstępnymi, a wstępnych przed rodzeństwem; jeżeli jest kilku zstępnych lub wstępnych – obciąża bliższych stopniem przed dalszymi. Stosownie więc do tego przepisu niewątpliwie obowiązek utrzymania i wychowania dziecka spoczywa przede wszystkim na rodzicach, którzy analogicznie jak dziadkowie należą do grupy wstępnych, lecz łączy ich z powódką bliższy stopień pokrewieństwa. Jednoznaczne jest to również z tym, że jeżeli jedno z rodziców nie spełnia obowiązku alimentacyjnego względem dziecka, obowiązek ponoszenia ciężarów związanych z jego utrzymaniem i wychowaniem spoczywa w zasadzie w całości na drugim z rodziców. W razie ustalenia, że rodzic ten nie jest w stanie w całości czy w części sprostać swoim obowiązkom wobec dziecka, w rachubę wchodzi obowiązek subsydiarny. Jak wynika z art. 132 k.r.o.,

obowiązek alimentacyjny zobowiązanego w dalszej kolejności powstaje dopiero wtedy, gdy nie ma osoby zobowiązanej w bliższej kolejności albo gdy osoba ta nie jest w stanie uczynić zadość swemu obowiązkowi lub gdy uzyskanie od niej na czas potrzebnych uprawnionemu środków utrzymania jest niemożliwe lub połączone z nadmiernymi trudnościami. Stosownie zaś do art. 133 § 1 i 2 k.r.o., rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. Poza powyższym wypadkiem uprawniony do świadczeń alimentacyjnych jest tylko ten, kto znajduje się w niedostatku.

W myśl natomiast art. 135 § 1 i 2 k.r.o., zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Zgodnie z § 2 wykonanie obowiązku alimentacyjnego względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie (...) może polegać w całości lub w części na osobistych staraniach o utrzymanie lub o wychowanie uprawnionego; w takim wypadku świadczenie alimentacyjne pozostałych zobowiązanych polega na pokrywaniu w całości lub w części kosztów utrzymania lub wychowania uprawnionego. Nadto zgodnie z § 3, na zakres świadczeń alimentacyjnych nie wpływają: świadczenia z pomocy społecznej lub funduszu alimentacyjnego, o którym mowa w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2020 r. poz. 808 i 875), podlegające zwrotowi przez zobowiązanego do alimentacji (pkt 1); świadczenia, wydatki i inne środki finansowe związane z umieszczeniem dziecka w pieczy zastępczej, o których mowa w przepisach o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (pkt 2); świadczenie wychowawcze, o którym mowa w ustawie z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2019 r. poz. 2407) (pkt 3); świadczenia rodzinne, o których mowa w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 111) (pkt4); rodzicielskie świadczenie uzupełniające, o którym mowa w ustawie z dnia 31 stycznia 2019 r. o rodzicielskim świadczeniu uzupełniającym (Dz. U. poz. 303) (pkt5).

W świetle zgromadzonego w niniejszej sprawie materiału dowodowego, zdaniem Sądu, przedmiotowe powództwo zasługiwało na częściowe uwzględnienie.

Małoletnia powódka W. B. ma ukończone 9 lat i uczęszcza do szkoły podstawowej. Do usprawiedliwionych potrzeb małoletniej W. zaliczają się głównie te związane z codziennym utrzymaniem, tj. żywnością (około 600 zł miesięcznie), zakupem odzieży, obuwi (około 200 zł miesięcznie), środków higienicznych i kosmetycznych (150 zł miesięcznie), leków, jak również leczeniem u dietetyka (100 zł miesięcznie za wizytę) oraz realizacją obowiązku szkolnego. Określenie wysokości świadczeń alimentacyjnych, uwarunkowanych kosztami utrzymania (żywność, odzież, leczenie) i wychowania, w odniesieniu do dzieci (pielęgnacja, opieka, dbałość o fizyczny i intelektualny rozwój) jest domeną ustaleń na podstawie dowodów ale uwzględniającą także zasady doświadczenia życiowego (vide: Orz. SN z 29.11.1949 r. Wa.C 167/49, NP.1951, nr 2, s.52). W świetle tych zasad, zdaniem Sądu, koszty utrzymania małoletniej powódki około 1200 zł miesięcznie.

Matka małoletniej powódki E. B. obecnie nie posiada zatrudnienia, a więc jej sytuacja w porównaniu z tą istniejącą w toku niniejszej sprawy, gdy pracowała w oparciu o umowę zlecenia na rzecz Gminnego Ośrodka Pomocy (...) w O., uległa pogorszeniu. Wprawdzie E. B. okresowo pracowała za granicą, lecz po powrocie do kraju brak jest widoków na znalezienie przez nią stałego zatrudnienia, zważywszy, że oferty pracy w Powiatowym Urzędzie Pracy w K. uzależnione są od posiadania odpowiednich kwalifikacji zawodowych, wykształcenia, a także doświadczenia zawodowego. Wobec tego, matka małoletniej powódki nie jest w stanie we własnym zakresie pokryć jej usprawiedliwionych potrzeb, a M. B. (2) mimo opuszczenia zakładu karnego i rzekomych deklaracji, nadal nie spełnia ciężącego na nim obowiązku alimentacyjnego względem córki W..

W nawiązaniu do powyższych rozważań, zaznaczyć należy, że wysokość świadczeń alimentacyjnych uzależniona jest również od możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego do alimentacji. Pozwana R. B. jest zatrudniona w Spółdzielni Mieszkaniowej w K. w charakterze sprzątacza posesji na czas nieokreślony. W związku z tym osiąga zarobki w kwocie 3.283,75 zł brutto miesięcznie. W przypadku pozwanej należy podnieść, iż jej sytuacja zarobkowa i majątkowa pozostaje analogiczna, jak w momencie wydania przez Sąd postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia,

a tym samym brak jest podstaw do nałożenia na R. B. obowiązku lożenia alimentów subsydiarnych na wnuczkę. Pozwana ledwie zaspokaja potrzeby swojej rodziny.

Zgoła odmiennie przedstawia się sytuacja pozwanego M. B. (1), który pracuje w firmie (...). KG R. (Niemcy) jako pracownik produkcji w oparciu o umowę o pracę na czas nieokreślony. W związku z tym zatrudnieniem osiąga wynagrodzenie miesięczne w kwocie około 1900 euro netto. Sąd nie stracił z pola widzenia, że pozwany posiada zobowiązania związane z zamieszkiwaniem w Niemczech i utrzymaniem domu w Polsce. Jednak, nie można zapominać, iż pozwany M. B. (1) na terenie Niemiec tworzy gospodarstwo domowe z obecną małżonką i synem z pierwszego małżeństwa, którzy pracują z nim w jednej firmie i osiągają dochody na poziomie 1.400 – 1.500 euro na rękę. Dodatkowo osoby te partycypują w kosztach zamieszkiwania w Niemczech z pozwanym, jak również w kosztach związanych z pracą i powrotami do kraju. Tym samym, należało, uznać iż M. B. (1) posiada możliwości zarobkowe i majątkowe, aby łożyć alimenty subsydiarne na wnuczkę. Biorąc pod uwagę powyższe rozważania, Sąd na podstawie przytoczonych powyżej przepisów prawa zasądził od pozwanego M. B. (1) na rzecz małoletniej wnuczki W. B. alimenty w kwocie po 400 zł miesięcznie, płatnych do dnia 15 – go każdego miesiąca z góry wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w płatności którejkolwiek z rat, płatnych do rąk matki małoletniej E. B., poczynając od dnia 23 września 2020 r. (punkt I wyroku). W ocenie Sądu pozwany jest w stanie łożyć alimenty na rzecz małoletniej wnuczki w kwocie po 400 zł miesięcznie bez uszczerbku dla utrzymania swoje i rodziny. Niewątpliwie kwota ta nie jest wygórowana, a matce małoletniej pomoże w zabezpieczeniu najpilniejszych potrzeb małoletniej córki, tym bardziej, że swój obowiązek matka małoletniej spełnia także poprzez osobiste starania o wychowanie i rozwój córki, i w świetle zgromadzonego materiału dowodowego, nie jest w stanie wypełnić obowiązku utrzymania córki również za ojca małoletniej.

Sąd oddalił powództwo w pozostałym zakresie uznając, że brak jest podstaw do obciążenia pozwanej obowiązkiem alimentacyjnym oraz, że kwota wyższa jak 400 zł miesięcznie od pozwanego nie znajduje uzasadnienia w świetle poczynionych ustaleń co do kosztów utrzymania małoletniej. (punkt II wyroku).

Na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1800 z późn. zm.) Sąd zasądził od pozwanego M. B. (1) na rzecz adwokata W. K. kwotę 900 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (punkt III wyroku).

Natomiast w oparciu o § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1800 z późn. zm.) Sąd przyznał od Skarbu Państwa na rzecz adwokata W. K. kwotę 1.107 zł (w tym VAT) tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu w związku z powództwem przeciwko pozwanej R. B. (punkt IV wyroku).

Z kolei na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w zw. z art. 98 k.p.c., Sąd nakazał ściągnąć od pozwanego M. B. (1) na rzecz Skarbu Państwa kwotę 400 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych. W pozostałym zakresie (odnośnie żądania pozwu dotyczącego świadczeń alimentacyjnych od pozwanej R. B.) Sąd na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w zw. z art. 102 k.p.c., nieuiszczonymi kosztami sądowymi obciążył Skarb Państwa (punkt V wyroku).

Zgodnie z art. 333 § 1 pkt 1 k.p.c., Sąd wyrokowi w punkcie I nadał rygor natychmiastowej wykonalności (punkt VI wyroku).

Sędzia

Agnieszka Skiera-Bilska